

Inserati se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četr leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četr leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan in sicer ob 5. uri popoldne.

SLOVENIJA

cesarju Francu Jožefu I.

o veselem dohodu v Ljubljano. *)

I.

Trojno ovenčani vnuk vladarjev iz hiše Rudolfa,
Zgodnjemu solnen enak sveta v ogledu stojiš,
Kron sedmero blišč v skratu sedeža tvojga,
Silnih narodov devet varje ti slavo in dom,
Sme se iz temnih osod približati zvesta Sloven'ja?

Smé rudorov ti, o Knez! odpreti ljubezni neskončne,
Ktera do tebe rodú vnema slovenskega kri,
Kapljeo slabo boječ pridružiti morju svitlosti,
Ko ti visoki prestol solnecetembeče gradi,
Svoje prisege poklon doložití vrisku narodov?

Čula zvižgati meč sem s požonskega hriba,
Duše ko skazal si sklep stranam čveterim svetá;
Čula v radosti sem rujevoti českega leva,
Čula odgovor grmeč brata jadranskega sem,
Ko so prisegovali bregovi Veltave, Pađa.

Željno prašaje, al smem se šteti med Avstrije stebre,
Ali na zboru držav moja beseda veljá,
Sini slovenski al so v številu zemlje junakov,
Tudi za mene razpet al je historije list?
Slišim iz neba oglas ponosne Klione grekinje:

„Kako ti dvomiš? mar treses se clo, ti moja ljubljenska,
Ker ti imena s krvjó Rimec ni pisal in Grek?
Dvigni se, dvombe na stran! prestolu dostojno se bližaj,
Slava je tvoje ime, slava porod ino rast,
Zvedi iz mojih ust, kaj bila si svetu od nekđaj.“

„Preden Bizanc in Rim sta verige kovala narodom,
Bila Evropi si varh; večje li hvale želiš?
Tvoja žarila je kri od ledenega Balta do Jadre,
Mirnemu svetu razum, bojnemu bila si meč,
Zlobi gotova zajez med jutrom in divjim zapadom.“

„Tebi kmetija domá, kupčija po morji slovele,
Jeklo v trojanski prepir vitezom dajala si,
Tvojih poznal je puščic britkost macedonski Aminta,
Bil arbelski je breg priča slovenske moči,
Ko sta za zemlje oblast borila zapad se in iztok.“

„Kar je visokega um, častitega desna storila,
Ptuje ostalo ti n' slave deležnica si;
Grom je slovenski krotil narode v jeziku latinskem,
Crnega morja prestol tvojih junakov je bil,
Pravda, Dioklecian, Belizar, so ti trojka sestrancev.“

Reče, in temni oblak nekdanjih razdeli se časov;
Glej, pred mano stoji vitezov krasni izbor:
Agron, silni brodnik, jadranskega morja krotitelj,
Pinez, Brem ino Bolk, dika slovenske krvi,
Skerdilaj, Plevrat, brezbrojno vitezov drugih.

Medju ženami potem, Tenta ponosna Ilirka,
Zraven ravenski jetnik, velikodušni Baton,
Hrabri Metulčanov rod, sloboden do zadnjega zdiha,
Z vencem mnogi junak, ptujemu ljudu ponos,
Trikrat škrlatnikov šest grmečih iz dvojnega Rima.

Zdaj, ko junake spoznam, hrabrosti svoje velikane,
Vname se v sreč ko blisk vrednosti lastne mi čut,
V prsih otajanih vir odpre se goreče besede,
Kjer se bežeči govor djanja v svitlosti žari,
In ti ljubezen redim gorečo v junaskem mozgu.

Tako se bližam: o knez z bogastvom dlani in uma,
Gradov ti ključec podam verno na zlati blazin',
Vrlo namestvana sem od petkrat pet sto županov,
Moje prisege oglas Donava sliši in Pad,
Donava sliši in Pad slovenskih junakov oblubo.

Blago, življenje in kri, visoki Vladar! ti darujem,

Bistri v sodbi razum, v boji nevžugano dlan,

Tvojemu rodu na čast, na zgubo protivnikom tvojim

Snuje v osrčji mi duh, cuka na bedru mi meč;

Hrast se omaje in hrib, — zvestoba Slovincu ne gane!

*) Zložil Koseski o prihodu cesarja Ferdinanda v Ljubljano l. 1844.

Cesar na Kranjskem.

Prestop deželne meje.

Včeraj so cesar prišli v našo deželo, in veličanstno zvonjenje napovedovalo je narodu slovenskemu trenutek, ko so prestopili našo mejo ter se začeli bližati beli Ljubljani, ki se je za te dni okinčala, kakor nevesta svojemu ženinu. Kjer koli so se peljali mimo vasi, zbiralo se je ljudstvo ob železnicah, da je pozdravilo svojega vladarja ter jim iz celega sreča klicalo: Živio! Dobro došli na Kranjskem!

V Litiji se je bil dvorni vlak nekoliko časa vstavil; na krasno ozaljšanem kolodvoru se je bila k pozdravu zbrala rodbina kneza Windisch-Grätzta, duhovščina dekanjska v koretljivih in s cerkvenimi zastavami, občinski zastop, vradniki in šolska mladež, pa brezštevna množica ljudi, ki je z gromovitimi živio-klici pozdravila cesarja, ko so stopili z voza. Bližali so se najprej kneževini Windisch-Grätzovi, soprogi državnega poslanca kneza Ernsta Windisch-Grätzta, ter ji v pozdrav podali roko, mala hčerka njena pa je cesarju izročila krasen šopek, ki so ga blagovoljno sprejeli iz nedolžnih njenih ročic. Župan g. Kobler jih je potem v slovenskem jeziku pozdravil in izrazil neizmerno veselje, da so presvitli cesar blagovoljili priti na Kranjsko. Posebno prijazni so bili cesar z duhovščino, ter so z vsakim spregovorili nekoliko besed in poprašali to in uno reč. Tudi drugod jih je pričakovala duhovščina z vernim ljudstvom, ter si štela v posebno srečo, jih vsaj mimogredé viditi in spoštljivo pozdraviti.

Prihod v Ljubljano.

Ko se je vlak proti peti uri popoldne bližal Ljubljani, naznanil je gromoviti strel z grada, da so cesar že blizo, in da imajo zdaj in zdaj dospeti na kolodvor, ki je bil krasno okinčan z zelenimi vencami in raznimi zastavami. Vsled posebnega ukaza generalne direkcije južne železnice bile so poleg cesarskih zastav izobešene tudi prav mnoge zastave deželne, t. j. belo-modro-rudeče. K pozdravu sta na kolodvor prišla ministra grofa Taaffe in Falkenhayna, ki sta se včeraj popoldne pripeljala v Ljubljano, dalje fml. Müller in general Groller, oberst Fuchs, knez in škof dr. Pogačar, deželni glavar grof Thurn z deželnimi odborniki, Detela, Dežman, Murnik in Vošnjak, mestni župan Gras-

selli s celim mestnim odborom, grof Chorinski, policijski vodja Parma in mnogo drugih odličnih gospodov in gospej. Krasne so bile gospodičine, katerih se je bilo 36 enako v belem oblečenih s šmarnicami na glavi pod vodstvom gospe Murnikove, ki je bila v krasni svilnati višnjevi obleki, z lepimi šopki v rokah zbralo k pozdravu in se razpostavilo v dve vrsti ob vhodu s perona proti veži. Ko se je vlak počasi pomikal proti kolodvoru, zagromeli so burni živio-klici, ki so veselo odmevali tudi pri mnogobrojni množici, ki se je bila nastavila zunaj kolodvora. Ko so cesar stopili z voza, približal se jim je deželni glavar grof Thurn z deželnimi odborniki ter jih pozdravil z nagovorom, ki smo ga objavili že včeraj. Cesar so s kratkim in daleč umevnim glasom odgovorili:

„Prisrčno me veseli, da morem vstreči željam Moje zveste vojvodine Kranjske in da se morem vdeležiti svečanosti, ki ima jednako važen pomen za deželo, za Me in in za Mojo hišo. Zahvaljujem se Vam, gospoda, za Vaš prisrčen pozdrav.

Bodite preverjeni, da se bodem rad mudil bodoče slovesne dni med Vami in da se bodem med Mojimi zvestimi Kranjci dobro imel.“

Nato je stopil pred nje mestni župan ter jih pozdravil v imenu ljubljanskega mesta z besedami, ki smo jih tudi že objavili včeraj. Cesar so mu na to odgovorili:

„Z dopadljivostjo gledam, kako Ljubljana tekmuje z deželo, da bi bodočo vzvišeno slavnost dostojno praznovala. Sprejmite Moje priznanje in zahvalo za topli pozdrav, s katerim ste mi nasproti prišli, pozdrav Vam vračam ter Vas zagotavljam, da sem v resnici razveseljen nad dokazi domoljubnega truda meščanov mojega zvestega glavnega mesta v deželi, njegov blagor mi je tako zelo pri srei.“

Na to so prav prisrčno pozdravili ministra Taaffeta in grofa Falkenhayna, ter se obrnili tudi do mil. g. kneza in škofa z vprašanjem, kako se kaj počutijo? Potem so se obrnili k vojaštvu ter ogledali tam razpostavljeno častno kompanijo, ktere banda je med tem igrala cesarsko pesem. Ko so se obrnili proti izhodu, stopila je pred nje gospodičina baronica Winklerjeva, ter jim s prisrčnim pozdravom podarila krasen šopek iz črnih in rumenih cvetlic, z ravno takimi trakovi, ki so ga cesar veselo ginjeni blagovoljno sprejeli,

ter nekoliko besed pregovorili z gospodičino Winklerjevo. Gromoviti živio-klici so se zopet razlegali po kolodvoru, ko so cesar s krasnim šopkom v rokah in s krepkimi koraki šli proti izhodu, kjer je čakal za nje pripravljeni dvorni voz, vprežen z dvema čilima konjema. Veselega krika ni bilo konec, ko se je začel voz počasi pomikati proti dunajski cesti. Ob cesti so stala razna društva v lepi vrsti, kakor veteransko društvo, raznotere požarne brambe, katoliško rokodelsko društvo, društvo tiskarjev, obrtnijsko društvo, „Sokolovci“, razna pevska društva, in dijaki raznih višjih šol itd. Ko so cesar zagledali novomeške oborožene mestne brambovece, veleli so ustaviti, ter so urno skočili z voza in se podali k poveljniku Wagnerju in ga vprašali, od kod so možje? Ko je Wagner odgovoril, da so to mestni brambovci iz Novega mesta itd., katerih so k pozdravu prišli 104 možje, razdeli so cesar svoje posebno veselje tem brambovcem, potem pa so se počasi peljali v mesto, kjer je čez in čez natlačena množica že več ur pričakovala prihoda cesarjevega, ter z veselim vriskom razodevala radost, ki jih je prešinjala zaradi prihoda cesarjevega. Pred cesarjem se je peljal mestni župan Grasselli, za njimi pa je prišla cela vrsta vozov, da je poveljevala slavnostni prihod cesarjev.

Bakljada.

Ob osmih se je pričela bakljada. Take pa Ljubljana ni še videla. To je bilo bakelj, da se niso dale prešteti. Prav dobre pol ure so hodila razna društva z njimi memo na mestu stoječega človeka in neprenehljivi „živio“ so gromeli proti nebu. To in pa navdušeni vriski bilo je nekaj čarobnega, da se je gledajoč človek kar zamaknil.

V „Zvezdi“ ali marveč na narodnem (kongresnem trgu) se bakljaši razprostró široko okoli tam postavljene podobe angelja zmage in sprave. Pa cesar ki so bili prišli na vrt ter v obrstovi uniformi stali med odprtimi vrtnimi vrati, poslali so adjutanta k pevcem s poveljem, da naj bližej pridejo. Vstopili so se toraj prav pred nje. To je bil zopet prekrasen, veličasten pogled! Na tisuče in tisuče lučic je migljalo kakor zvezde na nebu, in pevci so zapeli F. Vilharjevo nalašč za to zloženo pesem, tako dobro, da so presvitli cesar sami prišli prijazno ogovoriti skladatelja, pevovodjo gosp. Valento in gosp. Medena ter se jim zahvalili za pre-

Listek.

Glasilke avstrijskih cesarjev.

Rudolf I. začetnik slavne rodovine je imel glasilko: „Festina lente“ (žuri se polagoma). Ko je bil povzdignjen na prvi prestol krščanstva, si je izvolil: „Melius bene imperare, quam imperium ampliare“. (Bolje dobro vladati, ko oblast širiti,) in tega se je držal ves čas življenja. Odločnost in stanovitnost Alberta I. je dobro označena v besedah: „Fugam victoria nexit“. (Zmaga ne ve za beg.) Poštenje in zvestoba, kakor tudi vdanost se kaže v izreku Miroslava III.: „Beata morte, nihil beatus“. (Srečna smrt je najboljša sreča.) Albert II., s katerim se začenja nepretrgana vrsta rimsko-nemških cesarjev, je imel izrek: „Amicus optima vitae possessio“. (Najboljše posestvo v življenju je dober prijatelj.) Miroslav IV., čegar vlada je trajala več nego pol stoletja, je

vse, kar je bilo njegovega ali kar je postavil zaznamoval s črkami A; E, I, O, U. Razlagali so te črke tako ali tako, menda je pravo, kakor jih je Miroslav sam napisal: „Amor Electis, Injustis Ordinatus Ultor“. (Ljubezen kraljuje nad izvoljenimi, maščevalec nad krivičnimi.) Maksimilijan I., hrabri vitez, predrzni lovec in pesnik, si je izvolil rek: „Tene mensuram et respice finem“. (Ohrani pravo mero in glej na konec.) Karol V., v kterege kraljestvu ni solnce nikdar zašlo in je sklenil svoje delavno življenje v samostanu, je imel kot španjski kralj belo nabrušen ščit in na njem samo besedo: „Nondum“. (Še ne.) Pozneje je sprejel besedo: „Jaz in pravi trenutek zoper dva“, in konečno rek: „Plus ultra“. (Zmiraj naprej.) Na njegovih denarjih so bile besede: „Sobrie, juste et pie“. (Trezno, pravično in pobožno.) Ferdinand I. s katerim se začenja nemško pokoljenje Habsburgovcev in ki je pridobil krono Česko in Ogersko, si je izvolil rek: „Fiat justitia, pereat mundus“. (Pravica naj velja, ako

se tudi svet zaradi tega pokonča.) Potrpni Maksimilijan si je zvolil besedo: „Deus providebit“. (Bog bode skrbel.) Rudolf II., zvezdoslovec, je imel izrek: „Fulget Caesaris astrum“. (Cesarjeva zvezda se sveti.) Matija, pod katerim se je začela strašna tridesetletna vojska, si je odbral rek: „Amat victoria curam“. (Zmaga ljubi skrb.) Ferdinandu II. se je priljubil rek: „Legitime certantibus“. (S tem, ki se za pravice bojujejo.) Njegov sin, Ferdinand III., se je držal besedi: „Pietate et justitia“. (S pobožnostjo in pravičnostjo); pod njegovo vlado je bilo sklenjeno vestfalsko pomirje. Njegov sin Leopold, pod katerim je bila zmljeta turška sila, je imel rek: „Consilio et industria“. (S preudarkom in pridnostjo.) njegov naslednik Jožef je imel rek: „Amore et timore“. (Z ljubeznijo in sè strahom.) Karol VI., zadnji moški potomec Habsburžanov, si je odbral naslov: „Constantia et fortitudine“. (Sè stanovitnostjo in hrabrostjo.) Njegova hči, slavna Marija Terezija, je imela po denarjih napis:

krasno petje. Zlasti so pohvalili lepi in krepki glas g. Medena. Potem je tudi „filharmonično društvo“ pelo svojo pesem, ki pa se ni tako močno razlegala, kakor slovenska. Cesar s peveci tudi niso govorili, ampak po vojaško so salutirali ter odšli v svoje stanovanje. Da so vedno gromeli navdušeni „živio-klici“, je samo po sebi razumljivo, zlasti še, ko so se cesar po odhodu pokazali na oknu.

Po petji je zaigrala godba in vsi bakljaši so odšli v najlepšem redu po Gradišči naprej. Požarni bramborci so vzdrževali red, ki pa je bil vseskozi tako izvrsten, da ni bilo treba nobene pozornosti.

Mili cesar je bil po vsem, kar je videl in slišal, vidno globoko ginjen, in je na pozdravljanja tudi ginjeno odzdravljali.

Posebno krepki „živio“ doneli so cesarju izpred čitalnice, kjer se je bila nastavila odlična unanja in domača, duhovenska in posvetna gospoda; cesar so se tudi ozrli tje in milostljivo odzdravil.

Slovesnost tega dne je bila končana po deseti uri zvečer. Ljudstvo, čeravno ga je bilo obilo in še celo preveč za tako ozke prostore, bilo je vseskozi mirno, le da je svoja srčna čutila pogostoma izražalo z „živio“! Nereda ni bilo najmanjšega in tudi nobene nesreče.

Sv. Maša.

Današnje slovesnosti so se pričele ob osmih zjutraj s sv. mašo. Nekoliko pred osmimi so gromoviti živio-klici, in cesarska pesem, ki jo je zaigrala novomeška, pri stolni cerkvi z meščansko stražo, kot častno kompanijo, razpostavljena banda, naznanjali, da so se pripeljali cesar. Knez in škof in korarji so jih pričakovali pri velikih vratih z aspergilom, ter so jih spremili k velikemu altarju. Cesar so šli pod nebesom, ki so ga nosili 4 pekovski mojstri, ter so se podali na svoj prostor pod tron, ki je sicer odmenjen za škofa, škof pa so se vsedli na epistelski strani. Petje med mašo bilo je jako izvrstno in maša z zahvalno pesmijo trpela je eno uro. Po maši so cesar med burnimi živio-klici ogledali častno kompanijo potem pa so se podali v svoje stanovanje.

Avdijence.

Ob desetih bile so avdijence ali poklonitve. Prvi je prišel na vrsto deželni zbor. Poslanci so se v dveh vrstah vstopili okoli cesarja, potem pa je deželni glavar grof Thurn prebral najprej slovenski in potem še nemški

„Justitia et elementia“. (S pravico in dobrotljivostjo.) Nje soprog cesar Franc je imel rek: „Pro Deo et imperio. (Za Boga in oblast.) Jožef II. je imel rek: „Virtute et exemplo“. (S krepostjo in zgledom) in njegov brat Leopold II. pa: „Opes regum corda subditorum“. (Kraljevo bogastvo so srca podložnih). Njegov sin, ki je zasedel cesarski prestol pod imenom Franc II., si je izvolil rek: „Lege et fide“. (Po postavi in zvestobi.) Ko je prevzel naslov dedni cesar in je odložil rimsko-nemško veljavo, zvolil si je prislovico: „Justitia regnorum fundamentum. (Pravičnost je podlaga državam.) Njegov sin Ferdinand I. se je oklenil besed: „Recta tueri“. (Pravico varovati) in netjak, sedaj vladajoč cesar Franc Jožef I., odbral si je prislovico za naš čas in za naše okolščine zelo pomenljivo: „Viribus unitis“. (Z družinimi močmi.)

slededeč, od deželnega zbora včeraj sklenjeno adreso:

„Vaše Veličanstvo!
Presviti cesar in gospodar!

Šest stoletij je minulo, odkar je kranjska dežela preslavni Habsburški rodovini prisegla vdanost in zvestobo. Zgodovina spričuje, da se ta prisega nikdar ni prelomila, da se kranjska zvestoba nikdar ni majala. Možato so varovali naši predniki svojo besedo, po neštetihi bojiščih prelivali so kranjski sinovi svojo kri za dom in za vladarja. V pričo Vašega Veličanstva obhaja sedaj narod po vsem Kranjskem šeststoletnico svojega združenja s presvito vladajočo dinastijo, da v novič sijajno dokaže svojo neomahljivo zvestobo in iskreno vdanost Vašemu Veličanstvu in presviti cesarski rodovini. Milost Vašega Veličanstva podelila je vsem narodom prostranega cesarstva vstavne pravice in narodno ravnopravnost in s tem trdno poročstvo miru in blagostanja. Brezštevilne so tudi dobrote, za katere se kranjska dežela zahvaljuje neizmerni milosti in blagonaklonjenosti Vašega Veličanstva. Verno — vdani kranjski deželni zbor, kot zakoniti zastopnik vojvodine Kranjske, stopa tedaj pred prestol Vašega Veličanstva, da v imenu vse dežele izjavi čutila neomejene vdanosti in neomahljive zvestobe ter svečano pred vsem svetom ponovi ono zgodovinsko prisego, s katero je kranjska dežela pred šestimi sto leti bila zavezana Vašim preslavnim prednikom. Vsemogočni Bog naj ohrani in vtrdi to zvezo, preslavni cesarski rodovini v slavo, veliki Avstriji pa in vojvodini Kranjski v srečo in blagoslov!

Bog živi, Bog ohrani in blagoslovi Vaše Veličanstvo!

Cesar so odgovorili jako ljubeznjivo, da so z veliko radostjo prišli na Kranjsko. Celi odgovor objavimo jutri. Potem so govorili s posameznimi poslanci, in jih zlasti popraševali, kje so izvoljeni, kakšna je letina itd. Ko so se poslanci poslovili, zaklicali so trikrat z vso močjo in navdušenostjo „živio“, kar je cesarja posebno veselilo. Pri tej avdijenci bila sta navzoča tudi ministerski predsednik grof Taaffe in deželni predsednik baron Winkler.

Za deželnim zborom prišli so na vrsto dvorni dostojanstveniki, potem hrvatska deputacija, za njo škof z duhovniki, vojaštvo, in za njim mestni odbor. Župan Grasselli nagovoril je cesarja tako-le: (Nemški.) „Deželni zastop vojvodine Kranjske je v imenu cele dežele izrazil globoke čute neomahljive vdanosti za Vaše Veličanstvo in najvišjo cesarsko hišo. Občinski odbor zvesto-pokornega glavnega mesta, v katerem se te dni praznuje pomenljiva svečanost 600letnega združenja dežele Kranjske s slavno najvišjo vladarsko hišo, se Vašemu Veličanstvu iz dna srca zahvaljuje za milost, da mu je bilo dovoljeno se danes prespoštljivo in prepokorno pokloniti, in da morejo možje prve občine v deželi ponavljati slovesno prisego neprelomljive zvestobe. (Slovenski nadaljevaje:)

„Vaše c. k. Veličanstvo!

Naše mesto se imenuje bela Ljubljana. V resnici bela neomadeževana je ljubljanskega mesta vernost in udanost do presvite dinastije: skozi vseh 600 let ni te udanosti oskrunila niti naj manjša pregreha. In v tem svečanem trenutju prisegamo mestni zastopniki Vašemu Veličanstvu, da se bele Ljubljanke zvestoba do slavnega prestola Vašega Veličanstva in do avstrijskega cesarstva ne bode majala nikdar. Skozi 600 leti je naše mesto prejelo ne-

številne dokaze milosti presvitlih svojih vladarjev iz dna svojih src se Vašemu Veličanstvu danes udano zahvaljujemo za vse dobrote, ki jih Ljubljana vživa zlasti od Vašega Veličanstva očetovsko blagonaklonjenosti.“

Za mestnim odborom prišli so na vrsto raznoteri vradi, in društva.

Ob enajstih je minister Falkenhayn odprl živinsko razstavo, ki so jo cesar ogledali popoldne ob treh. Tudi to popišemo jutri natančneje. Zvečer je zopet dvorni obed, ob osmih gledališčna predstava in potem splošnja razsvitljava mesta.

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. julija.

Avstrijske dežele.

iz Insbrucka. 9. julija. Poslanci Riccabona, Thun in Greuter so zagovarjali deželni kulturni svet zoper napade Wildauerja, ki mu je očital, da premalo dela, ter zahteval natančni račun. Greuter je rekel, dežela s hvaležnostjo spozna delavnost deželnega kulturnega sveta. Odbor ni sprejel preosnove (reforme) političnega gozdnega nadzorstva, kakor je to nasvetovalo c. kr. namestništvo, dasiravno se je temu pritrđilo že l. 1880. Poslanca Pajer in Graf sta svetovala, naj se k tem 83 gozdarjem, ki so postavljeni po poplavljenih krajih, privzame njih še 25, ker dežela je to nekako dolžna storiti z ozirom na državno pripomoč. Greuter pravi, naj se izvoz lesa prepove, kar se gozdov tiče, naj to preskerbē avtonomne oblasti. C. kr. namestnik pripoveduje, kako je nastal sedanji načrt za preosnovo gozdarstva, on pravi, država ne more deželi več dati, a manj ne terjati od dežele. On je zoper Greuterja, ter se nadeja, deželni zbor bode sprejel vsaj pristavek poslancev Pajerja in Grafa in s tem pokazal vsaj voljo, gozdno preosnovo polagoma izpeljati. Nasvet se potem sprejme.

iz Černovic 9. julija. V današnji seji je interpelovalo več poslancev vlado o sitnostih, katere prizadevajo kraljeve rumunske mejne oblasti, ki so pošiljanje blaga popolnoma obustavile. Interpelantje so vprašali, misli li vlada kaj storiti, da se ta neprilichnost odpravi, in da se varuje promet in občenje. —

Računsko poročilo deželnega odbora, kar se tiče prometa, se jemlje na znanje. S hvaležnostjo zbor priznava prizadevanje vlade za podpiranje sedanjih železnic, vlada se naprosi, da podpira še mērjenje in grajenje novih železničnih prog in deželni odbor se pooblašča, da obravnava s konsoreiji zarad vdeleževanja dežele k stroškom mērjenja.

Vnanje države.

iz Pariza, 4. julija. Leta in leta govorē republikanci, da se je ljudovlada v srei vseh vkorenila, da je za zmirom proč s kraljevo vlado, in glejte, sama bolezen grofa Chamborda je pokazala, da monarhija ne zgublja tal, marveč jih pridobiva. Posestniki, ki imajo vso oblast v rokah, obračajo se čedalje bolj do ljudovlade. Republika oškoduje gospodarstvene razmere. Ako pojde tako naprej, pride državni bankerot. Delavci vidijo, da so jih ogoljufali, in da republikanci ne morejo spolniti svojih obljub. Imoviti ljudje pa pravijo, da vlada, pri kateri imajo zadnjo besedo anarhisti in nespravdijivi, ne more obstati in varovati posestnikov. Anarhisti imajo sedaj na dan shode v Parizu, v katerih protestujejo zoper obsojenje Lojze Mihel. Skrajna leвица pa to le zarad tega zahteva, ker je zahtevala in dosegla pomiloščenje komunardov. Pomiloščenje anarhistov v Lionu in v Montceaux-Mines jim je zagotovljeno. Hudodelstvo doprinešeno nad osebami in premoženju je tedaj brez kazni.

Parizki občinski svet je tako rekoč najviša vlada v republiki, in kar ta zahteva, mora dovoliti vlada.

Nezaupnost do hranilnic, s katerim vlada gospodari, rase od dne do dne in se je tudi v Parizu začela. Zadnja dva tedna je vlada

237.800 frankov mogla plačati več, kakor je dobila. V Bourges je hranilnica meseca maja 860.000 frk. več plačala, kakor je sprejela.

V komisiji za vravnavo *deželnih mej* proti Rumuniji so iz Avstro-Ogerskega: Predsednik: tajni svetovalec Beldi; članovi: Pogany nadžupan županije Hunyadske, baron Apor, višji notar županije Harmoseške, Nagy, finančni ravnatelj in Ludovik Fabini, polkovnik v generalstabu; za Rumunijo so generali: Penkovići, Baroci in Jonesku; poslanci Papadopulo in Kalimachi.

Domače novice.

(*Minister Taaffe*) je bil včeraj na kolodvoru pri svojem prihodu prav slovesno sprejet ne samo od vradnikov, ampak tudi od deželnih poslancev, ki mu jih je po sprejemu g. deželni glavar Thurn še posebej predstavil. Gosp. minister je z vsakim posebej govoril in razodeval posebno veselje, da je prišel k slovesnosti. Tudi drugih ljudi je bilo veliko prišlo na kolodvor ter so prav pristrčno z živio-klici pozdravljali g. ministra, ki iz tega more spoznati, da ga naši ljudje visoko čislajo in spoštujejo.

(*Ljubljanske šole*) so včeraj praznovali 600letnico. Mestne šole so imele ob 8. uri sv. mašo, potem pa v dotičnih šolah šolsko slavnost z govori, deklamacijami in petjem. Vsi otroci so bili obdarovani s spominsko knjižico „Habsburški rod“. Dobil je tudi vsak še medaljo, ki je kar pripravljena, da se pripne, tako da so otroci kar dekorirani iz šol prihajali. Lepa misel to, in naj boljši spomin za mladino, kajti dnevi, v katerih bivamo, so zgodovinsko pomenljivi dnevi, in človeka ne hote silijo k resnobnemu premišljevanju; mladini pa ostane v spominu le to, kar jo veselo iznenadi.

(*Maturo ali zadnjo preskušnjo*) na ljubljanski gimnaziji je od 4.—10. t. m. delalo 50 učencev, med njimi 6 vnanjih. Dovršilo jih je izvrstno z odliko 7, dobro opravilo 26, 8 jo ima ponavljati čez dva meseca, 4 so padli za 1 leto, 3 so med ustmeno skušnjo odstopili, dva sta pa po pismeni obolela.

(*Voznja prepovedana*) na cesti iz Begunj, Lesec in Bleda dne 16. julija od 2—5 popoldne za težke vozove, od 3 $\frac{1}{2}$ pa tudi za vozove z osebami. — 17. julija zjutraj pa od Bleda do Lesec od 5 $\frac{1}{2}$ ure do časa, ko se cesar odpeljejo.

(*Zastava meščanske garde Novomeške*). Opozorujemo na to, da se more v dvorani mestne hiše (na rotovžu) videti tista draga zastava, katero so Njih c. kr. Apostoljsko Veličanstvo presvitli cesar milostljivo darovali meščanski gardi Novomeški.

(*Ljubljanski mestni magistrat*) je izdal sledeča dva razglasa, ker smo jih pa za včerajšnji list prepozno prejeli, smo danes nekatere stavke, kateri so že zamujeni izpustili.

Razglas.

Ob prihodu Njega Veličanstva presvitlega cesarja v 11. dan t. m. bo pristop na kolodvor brez izjema dovoljen le tistim, ki bodo imeli vstopnice, prostor pred kolodvorom pa bo popolnem zaprt.

Dokler se Njega Veličanstvo mudi v Ljubljani, se imajo vozje po noči kolikor mogoče ogibati cest in ulic okoli dvorca.

K poklanjanju zastopov in korporacij, k avdijencijam in obedom pri presvitlem cesarju v dvorec se je voziti skozi gospodske ulice od Turjaškega trga sem; na kongresnem trgu je čakati vozovom, ki bodo vozili domov.

K slavnostni predstavi v deželnem gledališču na večer 12. dne t. m. se je isto tako privržati od gospodske ulice sem in to naj dalje do 7 $\frac{3}{4}$ ure; prazni vozovi ostavljajo prostor pred gledališčem proti gledališki ulici in pričakujejo konec predstave v Vegovih ulicah.

Med predstavo se noben voz ne sme voziti mimo gledališča.

Če bode Njega Veličanstvo blagoizvolilo ogledavati mestno razsvetlavo, mora na kongresnem trgu, v Šelenburgovih in Knafovih ulicah, na tržaški in Frane Jožefovi cesti, v slonovih ulicah, na Marijinem trgu in Franjevskem mostu, v Špitalskih ulicah, na Valvazorjevem trgu in pred Škofijo, na mestnem, starem in št. Jakobskem trgu, na št. Jakobskem mostu, na bregu, na Turjaškem trgu in v gospodskih ulicah prestatati promet vseh drugih voz, dokler se Njega Veličanstvo ne vrne v dvorec.

Kadar bo presvitlega cesarja voznja skozi mesto končana, je ogledovanje razsvetljave sploh dovoljeno tudi na vozéh, toda voziti se sme le korak za korakom.

Konečno se občinstvo še svari in opominja, da je prepovedano hoditi po železničnem tiru.

V Ljubljani 10. julija 1883.

Župan: Grasselli.

Meščani!

Le malo ur je še do slavnosti, katero bode poveljčevala navzočnost Njega Veličanstva presvitlega našega cesarja. Od vseh strani bode privrelo ljudstvo, da se udeleži svečanosti v našem mestu. Zato je tem skrbneje paziti, da se vzdrži javni mir in red. Preverjen sem, da bo v tem vsak kolikor moči podpiral redarstvene organe, katerih naredbe je brez ugovora izpolnjevati. Vsi tisti, katerim so za slavnostnih dnij o posebnih prilikah izročene redarstvene naloge, kakor reditelji, ki bodo imeli svoja znamenja, uniformirane meščanske garde, veteranje, prostovoljni gasilci itd., so v tem služaji jednaki redarstvenim uradnikom ali stražnikom, torej javne straže v smislu postavnih določil.

Nekoliko zato, da bode mesto imelo po vsem praznično lice, nekoliko pa zato, da bode članom raznih tukajšnjih društev, katera se udeležujejo pri posameznih slavnostnih prilikah, mogoče sodelovati, v dorazumljenji z gremijem ljubljanskih trgovcev in s trgovinsko-obrtno zbornico Kranjsko pozivljem čestite trgovce in obrtnike ljubljanske, naj svoje prodajalnice zaprte imajo v sredo 11. dan julija popoldne in v četrtek 12. dan julija dopoldne; v petek in soboto pa, t. j. 13. in 14. dan julija, od 3. ure popoldne počenši.

Starišem toplo priporočam, naj malih otrok ne jemljó seboj, niti s posli ne puščajo na take kraje, kjer se bode shajalo veliko ljudi.

V Ljubljani, 10. julija 1883.

Župan: Grasselli.

(*Odbor za Žepičev spomenik*) je dobil nadalje iz Kranjskega od g. prof. Jos. Marna v Ljubljani 5 gld. in od g. Gašparja Križnika v Motniku 50 kr., za kar se jim po tej poti zahvaljuje.

Razne reči.

— Za cerkev v Caprivi, okraj v Gradiški, so dali presvitli cesar 300 gld.

— Goriško veteransko društvo, 4. t. m. je prišel general Mingazzi iz Trsta v Gorico, da tam osnuje oddelke veteranov v strežbo ranjenim. — Iz drugega primorskega veteranskega društva se je oglasilo dosihmal 88 članov za to strežbo.

— Dobro se je odrezal ogerski minister Trefft protiv nespametni zabavlji o priliki napitnice v Jassy. Rekel je škofu, ki mu je pripenjal križec zaslug na prsi. „Skrbite tudi zanaprej za lep mir in porazumovanje med prebivalci. Samo zarad jezika in njegovih mej se države ne ustanovljajo. Mi bomo Sedmo-graško in Banat obdržali v kljub zemljepisnim načrtom v Bukareštu in v kljub napitnicam v Jassy in če treba ju bomo vedeli z orožjem v roki proti vsem braniti, kateri bi hoteli zapeljevati in po deželi nepokoj delati. Prav tako.

— Nova voznja med Trstom in Novim Jorkom. Podjetnika Ward in Holzappel iz Newcastle se dogovarjata z avstrijsko vlado zastran neposrednje voznje med Trstom in Novim Jorkom brez državne podpore.

— Iz Londona. Te dni so spuščali novo barko „Daphne“ v morje. Vapor se je prekopičnil in 150 ljudi se je ponesrečilo. Potapljavci so najdlji, da je prostor pri stroji natlačen z mrlji.

— Iz Bombaja se poroča, da je bil pritok morjá tako grozen in silovit, da jih je v mestu, ki šteje 135 tisoč prebivalcev, na tisoče potonilo in čez 6000 hiš se podrla.

— Zoper kolero je ruski minister notranjih poslov ukazal. 1) Barke prišedše iz sredozemskega in črnega morja ostanejo v ruskih pristaniščih 7 dni zarad opazovanja; 2) ruski mohamedani ne dobé potnih listov za božjo pot v Meko. 3) Ruske barke, ki vozijo arestante v izhodno Sibirijo, ne smejo ostajati v egiptovskih pristaniščih. 4) Na ruskih barkah, ki redno vozijo med Carigradom, Egiptom in pristanišči črnega morja morajo nameščeni biti zdravniki.

— Iz Aleksandrije se zve 8. t. m. kaj bolj veselega. Iz Damiete se namreč poroča, da po manj ljudi zbolí in umrje. V zadnjih 24 urah jih je umrlo le 84. To je še zmirom veliko, pa je vendar le veliko bolje mimo prej. Gosposka je okuženi mestni okraj od drugih zaprla. Poglavitna stvar pa je, da se je vreme spremenilo. Nil namreč nastopa. Ravno tako vesele vesti se slišijo od drugod kjer kolera gospodari, namreč iz Port-Saida, Sueca in Mansureh, od koder se zve, da je ljudi 25 manj umrlo, nego prejšnji dan.

V Zagazig in Damanhur, kjer bolezen tudi prej ni bila huda, ni bilo te dni mrljica, bolehanje ni bilo nevarno. Le iz Samannud se noče bolezen umakniti, nedavno je umrlo tam osem ljudi.

V Aleksandriji ni bilo posebnega bolehanja, vlada je vse storila, kar je moč, da bi bilo mesto obvarovano hude morilke, a to je ljudstvo nekoliko potolažilo. Khedive je ostal v mestu, in se vsak dan nekaj časa vozi po mestu. Ljudstvo je nekako zarad tega pomirjeno. Iz Kahirse se glasé poročila prav vgodno, zato mislijo, da bo huda bolezen kmalu ponehala. Lloydov parnik „Achille“ ki je prišel s 300 potniki iz Aleksandrije v Trst, je bil tiran kje v nov lazaret, da se tam mudi odločen čas.

Najnovejše poročilo pravi, da od 8. do 9. zvečer je umrlo v Damiete 52, v Mansurih 87, v Samannud 17 in v Shirbinu 2 osebi za kolero.

Umrli so:

9. julija. Marija Oven, delavčeva žena, 36 let, Petrova cesta št. 57, sušica. — Janez Močna, krojač, Poljanski nasip št. 50, tuberkuloza.

10. julija. Marija Schmuck, natararica, 18 let, Dunajska cesta, vnetje trb. mreue. — Janez Prešern, gostač, 35 let, cesta na Grad št. 12, tuberkuloza.

V bolnišnici:

7. julija. Mihael Fortuna, gostač, 73 let, rak v želodeci. — Neža Podboj, šivilja, 32 let, pljč. tuberkuloza.

Eksekutivne dražbe.

15. julija. 1. e. džb. pos. Mihael Ssefančič iz Podkrajca, 1030 gl. — 40 gl. Vipava.

16. julija. 3. e. džb. pos. Valentin in Marija Grčar, gozd v Stepani vasi. 440 gl. Ljubljana. — 2. e. džb. Jozefa Japelna zapuščina v Trnovem v Ljubljani. Ljubljana.